

Vinařský věstník

12

2019

Obsah:

Z domova	2
Falšované potraviny – víno (listopad 2019)	9
Ze zahraničí	10

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

VINICE SOUTH END PARK, FOTO: TWITTER.COM

Z domova

Valná hromada 2020 – anonce termínu

Vážení členové SV ČR, dovolte mi tímto vám anoncovat termín konání valné hromady SV ČR.

Představenstvo SV ČR svolalo valnou hromadu na rok 2020 na datum 4.2.2020 na 13.00 hodinu. Konkrétní místo bude dopřesněno ve vlastní pozvánce, která bude zaslána elektronicky nejpozději 15 dnů před konáním valné hromady. Prosím Vás tímto o záznam tohoto termínu do svého diáře a o účast na tomto jednání.

S ohledem na to, že jde o řádnou volební valnou hromadu, informuji vás, že na jednání proběhne volba všech orgánů SV ČR (prezident, představenstvo, členové dozorčí rady). V souvislosti s tím vás informuji, že v souladu se stanovami a jednacím řádem mají všichni členové SV ČR možnost navrhnout do orgánů řádné členy SV ČR, resp. jejich zástupce (v případě právnických osob), a to v termínu nejpozději 5 dnů před konáním valné hromady, na které proběhne volba.

Vaše návrhy budou v souladu se stanovami a jednacím řádem akceptovány na základě písemné (adresa Svazu) nebo mailové komunikace (martin.pucek@svcr.cz) do 30.1.2020 do 23.59 hodin.

S přáním příjemného prožití vánočních svátků a všeho jen nejlepšího v roce 2020 vám přeje

JUDR. TIBOR NYITRAY
PREZIDENT SV ČR

Administrace dotačních programů zemědělských národních dotací v roce 2020

V Praze dne 10. prosince 2019 - Počínaje rokem 2020 přechází administrace dotačních programů dle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací plně do kompetence Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „Fond“). Dotační programy

pro rok 2020 jen s nepatrnými změnami navazují na programy realizované v předešlých letech. Dne 9. 12. 2019 byly Ministerstvem zemědělství uveřejněny Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2020 (dále jen „Zásady“).

Níže upozorňujeme na technické změny ve způsobu podání a administrace žádostí o dotaci a dokladů prokazujících nárok na dotaci. Při poskytování dotací bude Fond postupovat podle zákona o zemědělství, zákona o SZIF, správního řádu, Zásad a příslušných právních předpisů EU.

Příjem žádostí o dotaci a dokladů prokazujících nárok na dotaci a rovněž doručování bude počínaje rokem 2020 výhradně prostřednictvím Portálu farmáře SZIF ve lhůtách stanovených pro jednotlivé dotační programy. Z tohoto důvodu Zásady již neobsahují potřebné formuláře. Termíny příjmu žádostí o dotaci a dokladů prokazujících nárok na dotaci nalezne žadatel v Zásadách. Portál farmáře SZIF bude spuštěn pro příjem vybraných žádostí o dotaci dle výše uvedené přílohy Zásad 6. 1. 2020 v 7:00. Po přihlášení se na Portál farmáře SZIF budou v době příjmu žádostí žadatelům k dispozici návody pro práci na Portálu.

Doporučujeme se prostřednictvím Portálu farmáře přihlásit rovněž k odběru novinek.

U dotačních programů zakládajících veřejnou podporu ve smyslu článku 107 odstavec 1 Smlouvy o fungování EU, u kterých je dána povinnost plnit motivační účinek, musí být žádost o dotaci podána před zahájením realizace předmětu dotace nebo zahájením práce na projektu, v souladu s čl. 6 nařízení Komise (EU) č. 702/2014, čl. 6 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 nebo bodem 3.4 kapitoly 3 AGRI pokynů nebo čl. 3.6 FISH pokynů.

U vybraných dotačních programů (2.A., 3.b., 3.c., 3.d., 8.F., 9.A.a., 9.A.b.1.-3., 9.A.b.4., 9.E., 9.F.e. a 9.F.i.) docházelo či stále dochází z důvodu naplnění moti-

vačního účinku k podání listinných žádostí na Fond již v roce 2019. Žadatelé jsou o nutnosti podání informováni prostřednictvím výzev uveřejněných na internetových stránkách eAgri a Fondu. Předběžné žádosti/motivační formuláře k dotačním programům s motivačním účinkem podané podle Zásad pro rok 2017, 2018 a 2019 bude Fond považovat za žádosti o dotaci podané v souladu s nařízením Komise (EU) č. 702/2014, nařízením Komise (EU) č. 651/2014 nebo AGRI pokynů nebo FISH pokynů, a proto je žadatel nemusí podávat znovu.

Výplata dotací není omezena koncem daného kalendářního roku, a z tohoto důvodu bude možné u vybraných dotačních programů uplatňovat výdaje uskutečněné až do konce roku 2020. U dotačních programů, u kterých se podpora poskytuje podle nařízení Komise (EU) č. 702/2014, nařízení Komise (EU) č. 651/2014, AGRI pokynů nebo FISH pokynů je žadatel povinen se zařadit do kategorie mikropodniků, malých, středních nebo velkých podniků. Při posuzování velikosti podniku žadatel postupuje podle definice uvedené v příloze I nařízení Komise (EU) č. 702/2014 a také podle Uživatelské příručky k definici malých a středních podniků vydané Evropskou komisí (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15582/attachments/1/translations/cs/renditions/native>). Velké podniky dále musí v žádosti o dotaci popsat situaci, jež by nastala v případě, že by podpora nebyla poskytnuta, tedy hypotetický srovnávací scénář, nebo uvést alternativní projekt nebo činnost a předložit doklady, z nichž vychází hypotetické srovnání uvedené v žádosti o dotaci. Uvedené informace podává žadatel rovněž prostřednictvím Portálu farmáře SZIF, stejně tak jako prohlášení žadatele o podporu v režimu de minimis.

Doporučujeme žadatelům sledovat webové stránky Fondu <https://www.szif.cz/cs/nd>.

ZDROJ: STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Boj proti kůrovci

2,5 miliardy korun dostanou od Ministerstva zemědělství nestátní vlastníci lesů na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity. Peníze jim umožní zalesnit holiny, pečovat o les, zajistit jeho druhovou pestrost i ochranu před škůdci. „Díky podpoře budou moci vlastníci nestátních lesů lépe čelit následkům sucha a kůrovcové kalamity, budou mít více prostředků na co nejrychlejší založení nových odolnějších lesů,“ řekl Miroslav Toman.

SZIF NEWSLETTER ČÍSLO 6/2019

Informace z jednání představenstva a dozorčí rady AK ČR ze dne 10. prosince 2019 v Praze

13. 12. 2019 – Poslední letošní řádné společné jednání představenstva a dozorčí rady Agrární komory ČR se konalo jako vyhodnocení průběhu roku, přehled plnění aktualit a dalších úkolů, s informacemi k probíhajícím primárním volbám a přípravou volebního sněmu a k vyhodnocení průběhu hospodaření a plánu na rok 2020.

Ve svém úvodním slově se Zdeněk Jandajsek, prezident komory, věnoval nejprve tématu kalamitního přemnožení hraboše. Bohužel zde nadále trvá patová situace, kterou způsobilo ministerstvo životního prostředí svým přístupem nezohledňujícím skutečnou situaci. Ta je v mnoha regionech i v současné době neúnosná a na základě probíhajícího šetření se očekávají škody přesahující již 3 mld. Kč, což se odráží především v ekonomice jednotlivých podniků. I přes snahu ministerstva zemědělství se zatím nenašlo reálné kompromisní řešení a stávající vývoj zatím jen nahrává opakování situace v příštím roce. Dalším silným tématem je zákon o významné tržní síle, o jehož aktualizaci usilovně jednáme se záměrem podpory férovosti obchodu a prosazení českých potravin na domácí trh. Jak dokazují lobby aktivity Svazu obchodu a cestovního ruchu, který si například bere za rukojmí nízkopříjmové skupiny obyvatel, jde legislativní návrh správným směrem. V oblasti příprav nové Společné zemědělské politiky jsou zástupci komory členy všech pracovních skupin MZe s tím, že požadují zachovat stávající priority, omezit nesmyslné zelené návrhy nových

podmínek a snížit jejich administrativní náročnost. Zde je velice významná další spolupráce s europoslanci za Českou a Slovenskou republiku. O tom, jak zásadní je to diskuze, svědčí také demonstrace zemědělců v Holandsku a Německu, tedy agrárně silných zemích. I zde zemědělci razantně upozorňují na to, že dochází k absurdnímu odklonu SZP od tradičních výrob do zelených aktivit, které ohrožují jejich samotnou existenci. Ve stejném duchu se vedla také diskuze na jednání V4 v Polsku, tak na konferenci zemí tří moří v Litvě. Nevládní organizace středo a východoevropského regionu se shodly, že jsou své požadavky připraveny podpořit aktivními protesty, které se konají již 12. prosince v Bruselu. Po novém roce se pak chystají další protesty, které by měly být koordinované přes COPA-COGECA, případně přes sdružení organizací tří moří.

Dlouhodobým cílem komory je ochrana před spekulativními nákupy půdy, kde se stále nedaří získat rozhodující většinu k jejímu zakotvení do legislativy. Úkol tedy zůstane pro nové vedení komory. Stanovení velikosti honů na maximálních 30 ha na erozních honech od příštího roku a především pak od roku 2021 na veškeré orné půdě i přes návrh určité tolerance Agrární komora v této podobě odmítá akceptovat. Je připravena s ministerstvem připravena jednat jak o odkladu tohoto návrhu až do doby vyhodnocení opatření na SEO a MEO, tak o nikoliv plošném, ale konkrétním a cíleném zaměření, například v místech větrné eroze, či v jiných oblastech se zohledněním zvýšené ochrany. Další aktuálními tématy, které byly diskutovány v úvodu, jsou výjimky na aplikaci prostředků na ochranu rostlin, řešení čistírenských kalů a jejich kategorizace, převod dotací na SZIF, přemnožení černé a vysoké zvěře, novela mysliveckého zákona, škody kůrovcem a kompenzace vlastníků na obnovu lesa, výplaty národních dotací v roce 2019 a rozpočet MZe pro rok 2020, atd. Trvalý důraz úřadu je kladen na propagaci činnosti zemědělců ve prospěch společnosti nejenom v oblasti výroby potravin, ale také v péči o krajinu a přírodní zdroje, ať již jde o seriál Trvalé bydliště venkov v České televizi, který doposud shlédlo 2,2 miliónů diváků, cyklus Potravin z domoviny v Regionální televizi, vlastní propagační projekty na konkrétní komodity, rozšířená distribuce Agrobaze, posílené webové prezentace, komentáře a glosy k aktuálnímu dění, facebookový profil a mnohé další.

Projednána byla současná situace k návrhům Společné zemědělské politiky po roce 2020. Jak již bylo uvedeno, předložené záměry jsou z různých důvodů nevyhovující prakticky pro všechny zemědělce v EU, protože tlak na nevyrobu, snižování produkce a krácení intenzity, či zelené požadavky bez dalších kompenzací výrobních ztrát, jdou již za hranici agrotechnických zásad a nad rámec běžné péče o kulturní krajinu. Ohrožena se tak stává samotná produkce potravin. Zemědělci neustále a nesmyslně ustupují celospolečenskému tlaku, přitom vývoj ve světě jde úplně opačným směrem. V prostředí České republiky je nezbytné nepřipustit povinné zastropování, avšak se souhlasem podmínky redistributivní platby, dále požadujeme navýšení podpory citlivých komodit až na 25 % a posílení celkového rozpočtu určeného pro sektor, což nyní odmítají jen dvě členské země. Narovnáni podmínek by mělo přijít také v kofinancování druhého pilíře PRV, kde má ČR v současné době 35 % a například Rakousko 100 %.

U rostlinných komodit bylo konstatováno, že dochází k mírnému oživení zájmu o obilí a očekává se růst cen u řepky, jejíž celkový výnos byl v EU nejnižší za posledních 13 let a nebude jej možno kompenzovat dovozem z Austrálie ani Kanady, kde je sucho, resp. sníh. Osevní plochy řepky jsou u nás nižší než v loňském roce. Sklizeň máku se regionálně značně odlišuje, pěstitelé však letos mají možnost začlenit se pod značku Česká cechovní norma, což by v případě zapojení také ze strany zpracovatelů eliminovalo dovozy technických máků a případů falšování. Sklizeny jsou téměř všechny plochy cukrovky, jejíž výnosy opět značně poškodilo sucho, ale i značný výskyt chorob a škůdců. Cena cukru na světovém trhu začala mírně růst, což pěstitelé požadují promítnout i do garantovaných cen tak, aby se plochy cukrovky udržely i pro následující rok. Značná poptávka je po ovoci, ale jeho úroda je nižší než se čekalo, přes zimu se očekává vykloučení až 2 tis. hektarů sadů a jen jejich částečná obnova. V krizi je sektor produkce révy vinné, kde ceny poklesly až o třetinu a stejně tak byla o 25-30 % nižší úroda, problémem je taky značný nástup chorob. V lesním hospodářství graduje kůrovcová kalamita s tím, že i přes dílčí finanční pomoc státu kolabuje trh s dřevem, značné problémy jsou také s obnovou lesních porostů. ▶

Cena mléka je na úrovni srovnatelné s EU, situace v sektoru je stabilizovaná a neočekávají se větší výkyvy. Mírně však poklesla cena hovězího masa. Velmi negativní dopad mají na export skotu podvody s vývozem do Kazachstánu, kde jsou těmi poškozenými nakonec sami chovatelé, a roste zde tedy tlak na zavedení konkrétních pravidel a garancí. Sektor prasat díky vysokému zájmu Číny, způsobenému likvidací zvířat s AMP a meziročním propadu produkce o více než třetinu zcela zásadně celoevropsky ožil a cenová úroveň je o 40 % vyšší než vloni. Bohužel také v Evropě je ale riziko AMP značně vysoké. Drůbež a vejce jsou na nízké úrovni rentability.

Představenstvo AK ČR schválilo technicko-organizační zabezpečení volebního sněmu, který se bude konat 12. března 2020 v Olomouci a bylo informováno o dosavadním průběhu a výsledcích primárních voleb, které zatím proběhly ve Středočeském kraji, ve Sněmovně společenstev rostlinná výroba a živočišná výroba, dílčí jsou také nominace osob do dozorčí rady. Na leden a únor je úřadem připraven harmonogram výjezdů do regionů na diskuze s delegáty jak k volebnímu sněmu a představení kandidátů do vedení komory, tak k prioritám na rok 2020 i na celé funkční období. Představenstvo bylo informováno o průběhu hospodaření AK ČR v roce 2019, které probíhá bez výkyvů a za velmi dobré příspěvkové kázně, a s plánem rámcového rozpočtu na rok 2020, který je připraven jako vyrovnaný.

ÚŘAD AGRÁRNÍ KOMORY ČR

Poľnohospodári protestovali v Bruseli

Vo štvrtok 12. decembra 2019 zorganizovala Litovská komora poľnohospodárov protest, na ktorom sa dohodli zástupcovia Krajín troch morí ešte 6. decembra počas zasadnutia vo Vilniuse. Išlo o protest za zvýšený rozpočet pre poľnohospodárstvo na ďalšie sedemročné obdobie, ale aj o zabezpečenie rovnakých podmienok pre poľnohospodárov hospodáriacich v jednotlivých štátoch Európskej únie.

Na proteste sa zúčastnil predseda Litovskej komory Arūnas Svitojus spolu s kolegami, prezident Agrárnej komory Českej republiky Zdeněk Jandejsek spolu s predsedom ASO Bohumirom

Dufekom, podpredseda Poľskej poľnohospodárskej komory s delegáciou, zástupcovia Lotyšskej komory a zástupkyňa Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory.

Zástupcovia poľnohospodárskych samospráv podpísali spoločné vyhlásenie, ktoré bolo určené pre europoslancov a novému eurokomisárovi pre poľnohospodárstvo, od ktorého očakávame, že bude eurokomisárom všetkých poľnohospodárov, nielen niektorých. Poľnohospodári požadujú nielen zvýšenie rozpočtu do sektoru, od ktorého sa očakáva riešenie problémov v krajine, riešenie zamestnanosti, zabezpečenie osídlenia vidieka, ale aj výroba kvalitných potravín, využívanie odpadov a ich opätovné spracovanie, ale aj rovnaké podmienky a vytvorenie skutočného jednotného trhu. Opätovne upozorňujeme, že poľnohospodári musia mať rovnaké podmienky, tak, ako to mali slúbené už pri vstupe do Európskej únie. Je potrebné vyrovnanie nielen platieb na hektár poľnohospodárskej pôdy, ale aj v prípade rozvoja vidieka. Poľnohospodári konečne požadujú už toľkokrát sľubované zjednodušenie a zníženie administratívnej náročnosti (v konečnom dôsledku je to zníženie prácnosti nielen pre poľnohospodárov, ale aj pre samotnú štátnu správu a pravdaže zníženie nákladov na výkon štátnej správy a ušetrenie finančných prostriedkov nás všetkých).

Protestujúcich poľnohospodárov prišiel podporiť prezident Gitanas Nausėda a poslanci Európskeho parlamentu. Po Bruseli sa ozývali skandujúce heslá „Bez poľnohospodárov nebude jedlo“ a „Silné poľnohospodárstvo, silná Európa“, ktorými protestujúci dav zdôraznil, že jedlo je základom nášho bitia. Treba to asi hovoriť častejšie a dostatočne hlasno, lebo mnohí ľudia zabúdajú, odkiaľ pochádza jedlo.

Mgr. Ing. Jarmila Dubravská, PhD., úrad AK ČR

Novou prezidentkou potravinářů se stala Dana Večeřová

Novou prezidentkou Potravinářské komory ČR se na další čtyři roky stala Dana Večeřová (52), která doposud působí na ministerstvu zemědělství. Zvolilo ji vedení komory. Funkce se ujme v únoru, řekla dnes ČTK. Byla jediným kandidátem. Komora nějakou dobu ne-

měla prezidenta, zastupujícím viceprezidentem byl Hynek Strnad. Posledním prezidentem komory byl současný ministr zemědělství Miroslav Toman (za ČSSD). Večeřová se do funkce dostane poté, co opustí ministerstvo, kde je pod státní službou. "Chci, aby komora byla opravdu jedna z nejvýznamnějších nevládních organizací, aby si skutečně postavení posílila a udržela," řekla ČTK nová prezidentka. Komora pod jejím vedením má být partnerem pro zákonodárné sbory, ale také ministerstvo. "Já se určitě budu snažit o podporu českých potravin. Máme dluhy vůči spotřebitelům i vůči výrobcům," dodala. České potraviny by se podle ní měly propagovat více, ve stylu starých členských zemí. Podle ní by se také mělo dostávat na pulty více českých potravin, jako jsou například mléčné produkty. "Nevím, proč bychom sem měli dovážet zpracované jogurty, když si je můžeme vyrábět. Nevím, proč si máme přivážet zpracované máslo. Budeme se snažit o osvětu," uvedla. Ze začátku ale nechce vyhrožovat obchodníkům restrikcemi, doufá v to, že se s ministerstvem a řetězci dohodne. Řetězce si pak podle ní začínají uvědomovat, že spotřebitelé na české značky slyší. Večeřová byla v 90. letech vědecko-výzkumnou pracovnící ve Výzkumném ústavu živočišné výroby. Následně nastoupila jako zástupce šéfredaktora do společnosti Strategie, která vydávala mimo jiné časopisy Náš chov nebo Krmivářství. Na začátku tisíciletí přešla na ministerstvo zemědělství, působila pak také jako mluvčí Potravinářské komory ČR nebo Agrární komory ČR. Potravinářská komora ČR má stovku členů. Propaguje značky Klasa či Regionální potravina. Od roku 2011 má komora registrovanou značku Český výrobek - garantováno Potravinářskou komorou ČR. Ke konci roku 2017 bylo jejími držiteli 55 společností s více než 1100 výrobky. Vyplyvá to z výroční zprávy.

ZDROJ: AGRIS.CZ, AUTOR: ČTK, 13. 12. 2019

Legální návykové látky jsou u nás stále příliš dostupné dětem i mladistvým, shodli se experti na konferenci alkohol a tabák v ČR

Ve středu 27. listopadu 2019 se v Lichtenštejnském paláci uskutečnila Národní konference Alkohol a tabák v ČR ▶

2019. Konference navázala na loňský ročník, kdy zazněla doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO), aby se souběžně upravila pravidla cenové a daňové politiky, upravily podmínky pro reklamu a omezila dostupnost. Na konferenci navazují dvě konzultace domácích i zahraničních expertů týkající se konkrétních opatření v oblasti alkoholu a tabákových výrobků.

„Chceme apelovat především na zodpovědnost lidí při užívání legálních návykových látek. Cílem rozhodně není moralizování, ale upozornění na rizika, které užívání těchto látek s sebou může nést, zejména s ohledem na ochranu dětí a mladistvých. Chceme věcně informovat jak o dlouhodobém vývoji, tak o aktuální situaci v oblasti alkoholu a tabákových výrobků,“ řekla Jarmila Vedralová, národní koordinátorka pro protidrogovou politiku. „V rámci studie ESPAD z roku 2015 označilo celkem 89 procent šestnáctiletých alkoholické nápoje a tabákové výrobky jako velmi dostupné. Považují také za nepříznivý trend nárůst užívání elektronických cigaret u dětí. I této oblasti se budeme prioritně věnovat,“ dodala.

Výsledky mnoha analýz poukazují na skutečnost, že Češi mají s pravidelným užíváním tabáku a alkoholu jak u dospělých, tak zejména u dětí v Evropské unii nadprůměrné zkušenosti. Věk naší první zkušenosti s alkoholem je v průměru ve dvanácti letech věku. Průměrný věk prvního kouření klasických cigaret je 13 let. Česká republika na vývoj spotřeby alkoholických nápojů a tabákových výrobků reaguje zaváděním doporučených opatření.

„Alkohol v Česku představuje určitou tradici. Kultura pití je u nás dlouhá a alkohol je dostupný. Dokonce i studenti pravidelně do průzkumů uvádějí, že nemají problém si alkohol opatřit i bez občanky. Regulace je prakticky nulová. Alkohol je ve srovnání s vyspělými zeměmi pořád i poměrně levný. Naše země je navíc takovým alkoholovým turistickým rájem,“ uvedl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch. Mezi opatření s nejvyšším účinkem patří zvýšení ceny, omezení reklamy na alkohol, cílené preventivní programy, a to i na úrovni praktických lékařů a lékáren, nebo zvýšení represe při porušení zákazu konzumace za volantem.

Podle zprávy OECD jsou spotřební daně z alkoholu a tabáku v České republice nízké. Národní protidrogová koordinátorka považuje cenotvorbu za jedno z neefektivnějších opatření vedoucí ke

snížení dostupnosti: „Zvýšení spotřebních daní na tabák a alkohol dlouhodobě doporučuje také OECD i WHO jako jedno ze stabilních a ověřených opatření. Zároveň nelze zůstat pouze při něm, ale uchopit tuto problematiku komplexně, včetně posílení preventivních opatření a zajištění dostupnosti adiktologických služeb pro osoby se závislostním chováním,“ konstatovala Jarmila Vedralová.

Jedná-li se o společenské náklady, v případě tabáku se roční odhady společenských nákladů s ním spojených pohybují kolem 100 miliard korun, v případě alkoholu pak 59,1 miliardy korun. Jedná se o náklady, které zatěžují nejen české zdravotnictví, ale i celkově ekonomiku České republiky.

„Jako ministr zdravotnictví nemohu před škodami, které alkohol a tabák v oblasti veřejného zdraví působí, přivírat oči. Velmi podporujeme návrh zákona Ministerstva financí, kterým se mění některé zákony v oblasti daní. Návrh zahrnuje také zvýšení sazby spotřební daně u lihovin o 13 procent a u tabákových výrobků o 10 procent. V současnosti je návrh projednáván v Parlamentu a věřím, že se jej podaří brzy schválit,“ kvitoval ministr zdravotnictví Vojtěch potřebu zdanění. Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Odborem protidrogové politiky Úřadu vlády ČR aktuálně usiluje o to, aby došlo k úpravě pravidel pro regulaci reklamy na alkoholické nápoje, zejména s ohledem na dopad na děti a mladistvé.

„Více než tabulky průměrné roční spotřeby alkoholu na obyvatele Česka, které mohou být ovlivněné nákupem levného alkoholu v České republice řidiči projíždějících kamionů, přeshraničními prodejci a turisty ze zahraničí bije do očí stále narůstající počet osob umírajících každoročně na diagnózu alkoholické onemocnění jater,“ řekl František Trantina z kliniky adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.

V roce 2018 zemřelo na alkoholické onemocnění jater 1 097 mužů a 422 žen. Pravidelně, od roku 1994, stoupá počet úmrtí na tuto diagnózu i přes nesporný pokrok v léčbě. V roce 1994 zemřelo na toto onemocnění 489 mužů a 106 žen, v roce 2003 už to bylo 758 mužů a 235 žen. Náklady zdravotních pojišťoven na léčbu alkoholového onemocnění jater se odhadují minimálně na jednu miliardu korun ročně.

**ODBOR KOMUNIKACE ÚŘADU VLÁDY ČR,
TISKOVÉ ODDĚLENÍ (KRÁCENO)**

Obnovu lesů zničených kůrovcem zajistí i prodloužení doby lovu

6. 12. 2019 – Tisková zpráva – Ministerstvo zemědělství (MZe) rozšířilo doby lovu několika druhů spárkaté zvěře. To pomůže především oblastem, které zasáhla kůrovcová kalamita, a které jsou osázené novými stromky. Právě ty totiž spárkatá zvěř okusuje a ničí. Změna začne platit od 1. ledna 2020 příštího roku.

Myslivci dostanou účinnější nástroj, jak regulovat narůstající počty spárkaté zvěře. MZe připravilo vyhlášku, kterou prodlužuje doby lovu u vybraných druhů. Změny se budou konkrétně týkat lovu těchto druhů zvěře: daněk skvrnitý, jelen evropský, muflon, sika japonský, srnec obecný a kamzík horský (prase divoké je možné lovit celoročně už od roku 2016). Hlavním důvodem je ochrana nově vysazovaných stromků zejména na holinách po vytěženém kůrovcovém dříví. Právě na mladých dřevinách způsobuje spárkatá zvěř značné škody.

Prodloužení doby lovu budou moci myslivci využít v případech, kdy to bude kvůli situaci a podmínkám v dané honitbě nezbytné. Jde o možnost, nikoliv povinnost využít celého rozsahu doby lovu. Ta se obecně prodlužuje maximálně o jeden měsíc. U zvěře do dvou let věku, kromě kamzíků, se rozšiřuje na celý rok. Rozšíření doby lovu platí do konce března 2025.

Doposud platná vyhláška o dobách lovu je z roku 2002. Od té doby se podstatným způsobem změnila podmínky na větší části území České republiky. Vlivem sucha, podkorního hmyzu a dalších nepříznivých vlivů v posledních letech v lesích významně vzrostly zalesňované plochy.

Rozšíření doby lovu u zvěře starší dvou let:

- a) daněk skvrnitý – daněk od 1. července do 31. ledna, daněla od 1. srpna do 31. ledna (dosud: daněk a daněla od 16. srpna do 31. prosince, daněla od 16. srpna do 31. března)
- b) jelen evropský – jelen od 1. července do 31. ledna a laň od 1. srpna do 31. ledna (dosud: jelen a laň od 1. srpna do 15. ledna, kolouch od 1. srpna do 31. března)
- c) muflon – muflon od 1. července do 31. března, muflonka od 1. července do 31. prosince (dosud: muflon a muflonka od 1. srpna do 31. prosince, muflonka od 1. srpna do 31. března)
- d) sika japonský – jelen od 1. července do 31. ledna a laň od 1. srpna do 31. ledna ▶

- (dosud: jelen a laň od 1. srpna do 15. ledna, kolouch od 1. srpna do 31. března)
- e) srnec obecný – srnec od 1. května do 30. září, srna od 1. srpna do 31. prosince (dosud: srnec od 16. května do 30. září, srna a srnčice od 1. září do 31. prosince)
- f) kamzík horský – kamzík, kamzice a kamzice od 1. října do 31. prosince (dosud: kamzík, kamzice a kamzice od 1. října do 30. listopadu)

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Ministerská cesta skončila předčasně, Rusové neumožnili Tomanově delegaci přelet do Kazaně

Návštěva ministra zemědělství Miroslava Tomana (ČSSD) v Rusku skončila předčasně. Ruská strana ve středu ministrově a podnikatelskému doprovodu neumožnila vnitrostátní přelet z Moskvy do Kazaně. Delegace se tak předčasně vrací do Prahy. Na zrušenou cestu ministra a dvou desítek podnikatelů upozornil ve čtvrtek server E15. Podle programu měl ministr s delegací v Kazani jednat s prezidentem Republiky Tatarstán Rustamem Nurgalievichem Minnichanovem. Na moskevském letišti nechala ruská strana Čechy nejprve 10 hodin čekat a následně oznámila, že vnitrostátní přelet do Kazaně neumožní. Tím podle mluvčího Vojtěcha Bílého porušila dohodu. Ministr Toman si položil otázku, jaké jsou skutečně zájmy ruské strany ohledně vzájemné spolupráce. „Jsem zklamaný o to víc, že jsem osobně vnímal velký zájem podnikatelů o spolupráci jak z české, tak ruské strany,” citoval server ministra, který v úterý jednal s ruským protějškem Dmitrijem Nikolaevichem Patruševem. Server připomněl, že v Rusku rezonují informace z výroční zprávy Bezpečnostní informační služby (BIS), která konstatovala, že se v Česku zvyšuje aktivita čínských a rovněž ruských rozvědek. Rusové neližebě vnímají i další aktivity, jako je plánované umístění pamětní desky vlasovců v pražských Řeporyjích či plánovaný přesun sochy sovětského maršála Koněva.

ZDROJ: NOVINKY.CZ, 28.11.2019

Celý svět sleduje český výzkum přírodních pesticidů

Ekologické pesticidy, využívání extraktů rostlin k ochraně před škůdci,

pivo s adaptogeny – to je jen zlomek výsledků vědecké práce doktora Romana Pavely. Vědec z Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v.v.i. v Praze slaví významný úspěch – byl zařazen do seznamu nejcitovanějších vědců světa - Highly Cited Researchers. Vysoce očekávaný přehled zveřejnila 19. listopadu 2019 americká společnost Clarivate Analytics, na základě analýzy publikací za předchozí desetileté období podle databáze Web of Science. Aktuální přehled uvádí 6 216 vědců z 21 výzkumných oblastí z celého světa a dostane se do něj pouze jedno procento vědecké obce. Najdeme mezi nimi i 23 laureátů Nobelovy ceny. Doktor Roman Pavela u nás přispěl k rozvoji ekologického zemědělství. Vede tým Sekundární metabolity rostlin v ochraně plodin, se kterým hledá nové látky z rostlin a zkoumá jejich účinky proti chorobám a škůdcům. Díky tomu u nás vzniklo nové výrobní odvětví - výroba botanických pesticidů. "Mým oborem jsou biologicky aktivní látky a jejich využití nejen v environmentálně bezpečné ochraně rostlin, ale také ve vývoji přípravků proti významným přenašečům onemocnění, jako jsou komáři či klíšťata," objasňuje Pavela. V roce 2013 byl oceněn cenou Česká hlava v kategorii Cena Ministra životního prostředí ČR za implementaci přípravku vyvinutého z extraktu indické léčivé rostliny, který má prokazatelně pozitivní vliv na životní prostředí. V seznamu nejcitovanějších vědců není jediným Čechem - uvedeno je ještě 14 vědců z našich výzkumných institucí či univerzit. A co na vlastní úspěch říká sám doktor Pavela? "Je to pro mě velká pocta, která ale nepatří jen mně, ale celému mému týmu, bez kterého by tolik práce nebylo možné udělat. Pro vědce je toto ocenění velmi důležité, protože ukazuje na kvalitu jeho práce. Pokud nejsou vědecké publikace citovány, znamená to, že nezaujmu, nebo ukazují na špatný směr výzkumu. Pokud jsou citovány hodně, naopak to ukazuje na vysokou kvalitu takových prací, a to že významně přispěly k rozvoji daného oboru." Kromě samotného výzkumu a hojné citovanosti je hrdý především na vysokou úspěšnost zavádění výsledků výzkumu do praxe. "Za to může velmi dobrá a úzká spolupráce se soukromými výrobci, jako je Agro CS, a.s., Ing. Pavel Cvrček, s.r.o. či třeba Pivovar Kamenice. Chtěl bych také hlavně poděkovat poskytovatelům finanční podpory - Technologické agentuře ČR a Národní agentuře pro zemědělský výzkum, že

tento směr výzkumu podporují projekty, protože bez peněz by tento výzkum nebyl možný," zmiňuje Pavela významný faktor. V seznamu nejcitovanějších vědců dlouhodobě dominují vědci ze Spojených států amerických s 2737 zástupci, následuje Čína s 636 zástupci. A jak jsou na tom naše sousední státy? Například Německo má v seznamu uvedeno 327 vědců, Slovensko je zastoupeno profesorem Michalem Fečkanem z bratislavské Univerzity Komenského.

**ZDROJ: AGRIS.CZ, AUTOR: VÚRV, 26. 11. 2019
(KRÁCENO)**

Česko má v potravinách více pesticidů než jiné země

Kvalita potravin v Evropě klesá. I když spotřeba pesticidů na hektar půdy patří v Česku ve srovnání s jinými zeměmi k těm nižším, v množství těchto látek v potravinách naopak vedeme. Čeští zemědělci aplikaci pesticidů stále snižují a v tomto smyslu patříme k zemím s nejnižší spotřebou pesticidů v rámci EU, v potravinách prodávaných v ČR se rezidua pesticidů nad zákonem povolené limity nacházejí naopak mnohem častěji, než je průměr EU. Jak je to možné? Ze statistik Evropského statistického úřadu Eurostat vyplývá, že v ČR činí průměrná spotřeba pesticidů 1,9 kilogramu na hektar, zatímco třeba v sousedním Rakousku je to 3,1 kilogramu, v Německu 3,4 kilogramu, v Itálii 7,7 kilogramu a v Belgii dokonce 8 kilogramů pesticidů na hektar. Potravin z našich polí by proto měly mít obsah reziduí velmi nízký. Přesto máme v potravinách víc pesticidů než jiné země. Centrum pro zdraví, výživu a potraviny Státního zdravotního ústavu zjistilo na základě analýz, že celkem 41 % analyzovaných vzorků potravin prodávaných v ČR obsahuje rezidua pesticidů, z toho 3,6 % nad povolený limit. Průměr v EU je přitom 2,4 %, v Německu 2,3 % a v Rakousku dokonce jen 0,6 %.

Lze těmto statistikám věřit? Kdo je na vině?

Těžko říct. Můžeme jen spekulovat. Může za to černý trh s pesticidy, na němž se objevují nevidované nebo dokonce zakázané látky? Může za to dovoz potravin ze zemí, jako je Polsko, kde je toto procento ještě vyšší než u nás a dosahuje 4,1 procenta? Je pravda, že potraviny s pozůstatky pesticidů obvykle ▶

nejsou vyrobené v ČR? Nebo za to může fakt, že Státní zemědělská a potravinářská inspekce provádí nejrozsáhlejší testy na rezidua pesticidů z celé EU? Kdo víc hledá, ten víc najde. V roce 2018 testovala přítomnost 460 druhů reziduí pesticidů, a to na vzorku 1186 potravin. Sušené ovoce je neodmyslitelnou součástí naší stravy a zdá se, že jeho obliba stoupá v souvislosti s propagováním zdravé výživy. V procesu sušení je v ovoci snížen obsah vody na 15–20 % a ovoce je tímto způsobem konzervováno. Moc „zdravá“ potravina to ale není. Obsahuje velké množství cukru a do kandovaného ovoce se ještě cukr přidává. Sušené ovoce obsahuje však i řadu látek, které lidskému zdraví prospívají. Třeba vláknina, vitamíny, antioxidanty, minerály či stopové prvky, například vysoký obsah draslíku v sušených meruňkách.

Vedle sušeného ovoce najdeme pesticidy i v čerstvém ovoci a zelenině. V jakých druzích nejčastěji?

Pesticidy a herbicidy se mohou objevit ve všech zemědělských produktech. Nelze jednoznačně říct v kterém nejčastěji. Existuje obrovské množství pesticidů a herbicidů, ale po zjištění, že mnohé jsou nebezpečné i pro člověka, se jejich spotřeba ve vyspělých zemích snižuje a nebezpečné pesticidy jsou nahrazovány bezpečnějšími. I když se zvyšuje počet zemědělských bio farem, které pesticidy nepoužívají, zcela se bez nich zemědělská výroba neobejde. Jsou proto všudypřítomné a vyhnout se jim je nemožné. Je na národních kontrolních orgánech, aby jejich obsah v potravinách systematicky kontrolovaly a závadné potraviny včas zadržely, aby se nedostaly na trh a ke spotřebiteli. U mnoha těchto prostředků dosud není známo, zda opravdu škodí lidskému zdraví a jakým způsobem. Příkladem takové látky může být herbicid glyfosát (hlavní přísada RoundUpu, hojně používaného přípravku na hubení plevelu, pozn. red.).

ZDROJ: EURO.CZ/AUTOR: JANA

NOVÁKOVÁ/13. 12. 2019 (KRÁCENO)

Senát možná navrhne zvýšit množství pálenky s nižší daní

Senát možná navrhne, aby si pestitelé mohli nechat vyrobit až 40 litrů ovocného destilátu, který podléhá nižší sazbě spotřební daně. Nyní je to nejvýše 30 litrů ročně. Zvýšení o deset litrů

doporučil horní komoře její výbor pro územní rozvoj a životní prostředí. Změnu navrhl zapracovat do vládního souboru daňových změn, které mají posílit příjmy státu. Senát o úpravě rozhodne příští týden. Sazba daně z lihu obsaženého v ovocných destilátech z pěstitelského pálení je nyní 143 Kč za litr, podle vládního návrhu se má zvýšit na 162 Kč za litr. Základní sazba daně z lihu má vzrůst z 285 Kč za litr na 322,5 Kč za litr. To senátoři nenavrhli změnit. V případě půllitrové láhve 40procentního alkoholu tak vzroste spotřební daň z nyní 57 korun na 64,50 Kč. Unie výrobců lihovin už dříve uvedla, že v takovém případě zdraží láhve o 9,10 Kč. Piva ani vína se zvýšení sazeb netýká. Senátní hospodářský výbor tento týden doporučil další úpravy vládní předlohy. Horní komora by se podle něj měla postavit proti dvojnásobnému zvýšení poplatku za vklad do katastru nemovitostí nebo vyššímu zdanění loterií. Výbor navrhl rovněž zrušit solidární daň a zvýšení daně na tabák rozložit do čtyř let. Chce také úpravy ve zdanění technických rezerv pojištitel. Poplatek za vklad do katastru nemovitostí by se měl podle vládního návrhu zvýšit z nyní 1000 korun na 2000 korun. Stát by tak měl podle ministerstva financí získat 650 milionů korun ročně. Podle předsedy výboru Vladislava Vilímce (ODS) nebyla potřeba tohoto sto procentního navýšení nijak věrohodně zdůvodněna. Vilímcem rovněž prosadil zrušení solidární daně. Zdůvodnil to tím, že tato daň měla platit omezeně po dobu ekonomické krize, od níž už uplynulo zhruba osm let. Senátor ODS Lumír Aschenbrenner (ODS) uspěl s návrhem zvýšit daň na tabákové výrobky nikoli skokově v příštím roce, ale postupně během následujících čtyř let. Vysvětlil to tím, že výnos daně z tabáku v posledních měsících klesá. Zhruba desetiprocentní skokové navýšení, které by krabičku cigaret zdražilo až o 13 korun, by podle senátora vedlo k většímu pašování tabákových výrobků.

ZDROJ: AGRIS.CZ, AUTOR: ČTK, 2. 12. 2019

Změny u stravenek vyjdou na miliardy, miní firmy. Plán Schillerové se jim nelíbí

Plán ministryně financí Aleny Schillerové (za ANO) na to, aby zaměstnanci mohli dostávat od firem namísto stravenek nebo proplaceného závodního

stravování peníze „na ruku“, tvrdě napadli zástupci zaměstnavatelů. Veřejné rozpočty by kvůli tomu podle nich mohly přijít až o 21,4 miliardy ročně. „To je částka, ze které by vláda mohla zvýšit platy učitelům o 5500 korun,“ říká Vít Jásek, výkonný ředitel Unie zaměstnavatelských svazů (UZS). Klíčovou roli v propadu rozpočtových příjmů podle zástupců firem sehraje dva efekty. Prvním z nich bude čerpání paušálu těmi společnostmi, kterou dnes nenabízejí firemní stravování ani stravenky. „Lze předpokládat masivní zavedení tohoto benefitu, avšak za jiným účelem a motivací, než je původně zamýšlen. Dá totiž firmám a institucím možnost na úkor mezd navýšit zaměstnancům příjmy bez vedlejších nákladů ve formě daní a odvodů,“ říká Jiří Köhler ze společnosti Grant Thornton, která pro UZS analýzu realizovala. Není prý přítom zaručeno, že zaměstnanci začnou tyto peníze utrácet za obědy a nebudou si stejně nosit svačiny z domova. Druhým klíčovým efektem bude podle analýzy to, že na paušál budou přecházet i zaměstnavatelé, kteří nyní poskytují zaměstnancům stravenky a závodní stravování. K tomu se prý přidruží i další dopady, jako například využívání paušálu lidmi s více pracovními úvazky. Ministerstvo financí s tím ovšem nesouhlasí. Dopady na státní rozpočet podle něj budou zhruba desetinové, ve výši dvou miliard korun ročně. Stravenky prý přitom zrušeny nebudou.

Konec provizím

Podle zástupce mluvčího ministerstva Jakuba Vintřlíka je principem stravenkového paušálu pouze jednodušší a efektivnější způsob, jak čerpat současné zvýhodnění na stravování, nikoliv zavedení nového daňového zvýhodnění. „Na to dnes kvůli vysokým provizím stravenkových společností administrativně nedosáhne jeden milion zaměstnanců,“ říká. Prostředky, které dnes představují marže vydavatelů stravenek, by zůstaly v peněženkách zaměstnanců a firem,“ dodal. Analýza Unie zaměstnavatelských svazů podle jeho úřadu pouze usiluje o diskreditaci záměru ministryně Schillerové. „Návrh by se mohl stát součástí daňového balíčku s účinností od 1. ledna 2021. Aktuálně dokončujeme přípravu návrhu legislativního textu a zpracováváme důvodovou zprávu,“ sdělil Vintřlík.

ZDROJ: DENIK.CZ, AUTOR: PAVEL CECHEL,

27. 11. 2019 (KRÁCENO)

České e-shopy patří k evropské špičce. Těm menším však klesají zisky

České e-shopy patří podle Asociace pro elektronickou komerci (APEK) svoji nabídkou zboží i služeb k evropské špičce. Zatímco ale největší internetové obchody v Česku posilují, ziskovost malých a středních e-shopů vinou stále nižších marží klesá, řekl ČTK ředitel platební služby MALL Pay Adam Kolesa. Celkové obraty e-shopů v ČR by podle APEK přesto měly letos dál růst meziročně zhruba o 15 procent. Loni činily 135 miliard korun. K největším e-shopům patří mimo jiné Alza, CZC, Datart, Mall, Notino a Rohlik. Elektronická komerce roste v Česku rychleji, než je průměr Evropské unie, uvedla již na jaře APEK na základě dat studie nadnárodní asociace Ecommerce Europe. Zatímco meziroční růst v Evropě jako celku přesáhl loni 11 procent, v ČR to bylo více než 17 procent. Počet českých internetových obchodů podle APEK přesahuje 40 tisíc. Nejčastěji prodávají oblečení a módu, letenky, jízdenky, ubytování a vybavení domácnosti. "Jejich kvalitu potvrzuje to, že oproti jiným státům Evropy nepatří mezi dominantní obchody zahraniční giganti, ale místní prodejci," řekl ČTK výkonný ředitel APEK Jan Vetyška. Klíčová je vánoční sezona, která tvoří třetinu obrátu českých e-shopů. České e-shopy dodávají zboží zejména na Slovensko. Country manažerka platební brány PayU Barbora Tyllová eviduje zvýšený zájem i o expanzi na Ukrajinu, která je vedle Rumunska a Bulharska žádanou lokalitou. "V ČR máme největší počet e-shopů na hlavu. Daří se nám expandovat. Více je českých e-shopů v zahraničí než zahraničních v Čechách. Česká e-commerce by se tak mohla stát něčím ve stylu prvorepublikového drivera naší ekonomiky," doufá místopředseda představenstva firmy Alza Tomáš Havryluk. Provozovatelé e-shopů však budou podle

Kolesy z MALL Pay muset hledat alternativní cesty, jak minimalizovat náklady na objednávku a zajistit pozitivní cash-flow. Podle něj může skončit po letošku víc e-shopů než loni. "Řada e-shopů si uvědomuje, jak náročné je se během vánoční sezony prosadit. Špatně zvolený mix způsobů doručení a platebních metod pro ně může být až likvidační," upozornil. Problémy působí podle Kolesy i "přehřátý" logistický trh, kde je problematické vyjednání specifických podmínek a dostatečné kapacity pro malý nebo střední e-shop. Kromě omezení produktů s nízkou marží podle Kolesy čeká e-shopy hledání nových způsobů, jak minimalizovat vratky, snížit náklady na dopravu a získat peníze za zboží v co nejkratším čase.

ZDROJ: DENIK.CZ, AUTOR: ČTK, 25. 11. 2019

Albert testuje bezobalový prodej potravin

Albert testuje prodej suchých potravin bez obalu. Zákazníci si mohou jednoduše sami navážít požadované množství luštěnin, ořechů a suchých plodů, ovesných vloček, kuskusu, pohanky či bulguru do papírových sáčků. V nabídce jsou nyní tři desítky druhů různých potravin. Pilotní projekt představil Albert v hypermarketu v pražských Nových Butovicích. Ve speciálních násypnicích v oddělení Zdravě s Albertem naleznou zákazníci suché potraviny jako luštěniny, oříšky, sušené ovoce, třtinový cukr, ale i kuskus, rýži a bulgur. Všechny produkty jsou navíc v bio kvalitě. Potřebné množství si nakupující sami odsypou do papírového sáčku, který opatří etiketou a zaplatí společně s celým nákupem u pokladny. Potraviny jsou do speciálních násypníků doplňovány z papírových pytlů. Celý nákupní proces je tak 100 % bez plastu. Novinku Albert spustil v průběhu října v nově zrekonstruovaném hypermarketu

v Nových Butovicích. O možném rozšíření projektu do dalších prodejen rozhodne zájem zákazníků.

ZDROJ: RETAILNEWS.CZ, 9. 12. 2019

(KRÁCENO)

Chmelu se dařilo, letošní sklizeň je jednou z nejvyšších za poslední roky

5. 12. 2019 – Tisková zpráva – Díky průběhu počasí ve vegetačním období chmele a příznivým klimatickým podmínkám je letošní sklizeň nadprůměrná. Potvrdila to sumarizace prohlášení pěstitelů chmele, kterou každoročně provádíme. Zejména závěr vegetačního období byl pro vyžívání chmelových rostlin optimální. Velmi pozitivně chmel reagoval na lokalitách, kde byl větší úhrn srážek, případně byla chybějící vlaha doplněna závlahou. Nejvýrazněji se zvýšila produkce chmele v Ústecké oblasti.

V Žatecké oblasti došlo k zvýšení produkce chmele o 1 287,02 tun na celkových 5 276,53 tun, což činí nárůst o 32,26 procent. V Ústecké oblasti se nejvýrazněji zvýšila produkce chmele, a to o 382,86 tun na celkových 933,59 tun s nárůstem o 69,52 procenta. V Tršické oblasti se také výrazně zvýšila sklizeň chmele na 934,59 tun, která činí nárůst o 348,41 tun a v procentovém vyjádření 59,44.

Celkem za Českou republiku můžeme hodnotit sklizňový ročník 2019 jako jeden z nejvyšších z celkovou produkcí chmele 7 144,71 tun a průměrným výnosem 1,43 tun z hektaru. Ve srovnání s ročníkem 2018 došlo ke zvýšení produkce chmele o 2 018, 29 tuny (v r. 2018 bylo sklizeno 5 126, 42 tuny), což činí meziroční nárůst 39,37 procent.

Tento úspěšný ročník se velmi přiblížil ke sklizni v roce 2016, kdy byl průměrný výnos 1,61 tun s celkovou sklizní 7 711,61 tun.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ

(KRÁCENO)

Falšované potraviny – víno (listopad 2019)

Muškat moravský 2018, jakostní víno odrůdové s přívlastkem pozdní sběr, polosuché, alk. 11,0% obj.

Kategorie: Nebezpečné potraviny
Ve víně byl překročen povolený limit pro obsah konzervantu - oxidu siřičitého.

Šarže: 11/18

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Obal: skleněná lahev o objemu 0,75 l, termokapsle, uzávěr, etiketa (přední a zadní)

Výrobce: plněno v: Víno Kovacs s.r.o., Novosedly 35, 691 82, Česká republika

Místo kontroly: Víno Kovacs, s.r.o., Novosedly (evidenční číslo 8, 691 82 Novosedly), IČ: 26239761

Země původu: Česko

Ze zahraničí

Vyšla část Kodexu enologických postupů OIV v češtině

Jde o informaci EU zveřejněnou v Úředním věstníku C 409 na adrese:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2019:409:-FULL&from=CS>

JIŘÍ SEDLO

Italský vývoz vína se zvýšil na 6,36 mld. €

Podle prognóz Itálie i v roce 2019, tak jako každým rokem v předcházejících deseti letech, překoná svůj rekord ve vývozu vína ve finančním vyjádření. Meziročně se tak zvýší o 2,8 %. Z deseti největších cílových zemí byl největší nárůst v Rusku (+ 11,1 % na 294 mil. €) a v Japonsku (+ 17,3 % na 195 mil. €). Velký meziroční nárůst v Japonsku se přikládá nové bezcelní dohodě s EU. Největší dovozci, USA a Německo, dovezli rovněž víno za vyšší cenu. USA za 1,763 mld. € (+ 5 %) a Německo za 970 mil. € (+ 3 %). Do USA se zvýšil především vývoz šumivého vína, kdežto do Německa to bylo hlavně tiché víno. Perlivé víno Frizzanti je v tomto případě považováno za tiché víno. Snížil se export do Anglie (- 2,8 %), který je pro Itálii v pořadí na třetím místě se 727 mil. €. Zavinil to zvláště menší dovoz šumivého vína. I přes úspěch exportu vína je Itálie ve světě až na druhém místě za Francií. Ta v roce 2019 zaznamenala meziroční nárůst vývozu o 7,8 % a poprvé tak za něj obdrží přes 10 mld. €.

WEINWIRTSCHAFT/27. 11. 2019/JS

Severoněmečtí vinaři profitují z klimatické změny

Vinaři z Meklenburska-Pomoří (severovýchod Německa) získávají na celoněmeckých soutěžích vín stále více cen.

Pomáhá jim k tomu oteplování klimatu. A platí to i pro velmi úrodný ročník 2018. Ještě před dvaceti lety nikdo nevěřil, že by se tam mohla úspěšně pěstovat réva a nyní perlivé víno z odrůdy Solaris nebo polosuchý pozdní sběr ze stejné odrůdy sklízí úspěchy. Ale medaile obdržela i červená vína.

PROPLANTA.DE/28. 11. 2019/JS

Kolik stojí zrání vína v sudech?

V DLR Rheinpfalz vytvořili modelový příklad pro tři druhy sudů:

- barrique o obsahu 225 litrů, zakoupený za 900 €, po třech letech používání se prodá za 100 €;
- ožehnutý sud obsahu 500 litrů, zakoupený za 1.300 €, po třech letech používání se prodá za 150 €;
- klasický sud obsahu 600 litrů, zakoupený za 3.100 €, po 25 letech používání se prodá za 260 €.

Započítali pro každý z nich všechny náklady (na manipulaci, na údržbu, na skladovací místo) a dospěli k následujícím cenám za zrání 0,75 l vína v těchto sudech: barrique 1,22 €, ožehnutý 500 litrů 0,79 € a klasický sud 600 litrů 0,47 €.

ZDROJ: DDW/24-2019/AUTOR: BERNHARD SCHANDELMAIER/JS

Vývoj oblíbenosti uzávěrů lahví v Německu

Nejčastějším uzávěrem lahví s vínem v Německu je v současnosti šroubovací uzávěr. Před deseti lety to bylo jenom 29 % případů, v roce 2018 již 62 %. Jejich rozšíření proběhlo na úkor přírodních korků (-13 %) a plastových zátek (-14 %), které nyní činí jen 2 %. Tak vysoký podíl šroubovacích uzávěrů není na žádném jiném trhu ve světě. V EU celkem v roce 2014 vedly přírodní korky s 65 %, používají se především v Itálii, Francii a Španělsku s preferencí pro červené víno. I ve

třetích zemích zůstává jejich použití (36 a 38 %) poměrně stabilní. Téměř každé (93 %) německé růžové víno je uzavřeno šroubovacím uzávěrem, z bílých je to 72 % a z červených „jen“ 38 %. Před deseti lety ve stejném pořadí to bylo 40 %, 34 % a 16 %. Důvodem rozšíření je nízká cena, proto šroubovací uzávěr dominuje v cenovém segmentu vín do 10 €, kdežto nad 10 € je dominantní přírodní korek.

Přírodní korek je druhým nejrozšířenějším uzávěrem vína v Německu, ale jeho význam během posledních deseti let výrazně poklesl. Nejvyšší zastoupení (55 %) má u červených vín, následují bílá (23 %) a růžová (5 %). Při stejném pořadí to v roce 2009 ještě bylo 59 %, 36 % a 20 %. V nejvyšším cenovém segmentu, nad 25 €, si drží stabilní pozici (78 až 82 %), kdežto v nižších segmentech se jeho podíl snižuje. V kategorii 10 až 25 € ze 76 % na 58 %, u vín za 5 až 10 € dokonce ze 48 % na 11 % a u nejlevnějších vín ze 17 % na 2 %. Z ostatních druhů zátek ještě velmi malou roli hrají plastové zátky, u červených vín tvoří 4 % a u nejlevnější kategorie do 5 € 7 %. Jejich význam rychle klesá a další zátky během posledních deseti let žádnou roli neměly.

ZDROJ: DDW/22-2019/AUTOR: HOLGER KLEIN/JS

Prezidentka OIV: Rusko se může stát jednou z největších vinařských zemí

Rusko v současnosti prožívá etapu obrození vinařství. Stát podporuje vinařství a produkty vinařů získávají na mezinárodních soutěžích stále více ocenění. Prezidentka OIV: „Rusko je významným dovozcem vína, ve spotřebě vína je na 7. místě ve světě a má velký potenciál stát se významným producentem vína. Spotřeba vína ve výši 10,1 l/osoba/rok vypadá ve srovnání například s Francií jako nízká, ale v řadě vinařských zemí je nižší. V Rusku je řada autochtonních odrůd révy, které umožňují osobitost vín. Možná právě tyto odrůdy budou vhodnější ▶

pro přicházející změny klimatu. A v zemi máte všechny možnosti a předpoklady pro rozvoj vinařského odvětví.“

RIA NOVOSTI/27. 11. 2019/JS (KRÁCENO)

Rusko podporuje produkci vína

V Rusku by podle odhadu jejich ministerstva zemědělství mělo přibýt 6.700 hektarů vinic. Jde o historicky největší meziroční rozšíření plochy vinic. Takto rychlé zvýšení plochy je možné díky meziročnímu zdvojnásobení státní podpory na 3 miliardy rublů (1,1 mld. Kč). Dosaďná plocha vinic přesahuje 90.000 hektarů. Součástí dotací je i marketingová podpora ruského vína u spotřebitelů.

DER WINZER/29. 11. 2019/JS

V Rusku se zvýšila daň z vína

Zákonem byly zvýšeny v Rusku daně z vína a ostatních nápojů obsahujících alkohol. Daň z vína se tak od ledna 2020 zvýšila z 0,25 € na 0,43 € za litr. Zvýšila se i daň ze šumivého vína. Očekává se zvýšení spotřebitelských cen u vína o 5 až 10 %.

DDW/23-2019/JS

Podmínky v DO Rueda se mění

Řada změn nastává ve španělské vinařské oblasti Rueda DO v Kastilii. Důvodem jsou změna požadavků akreditační organizace Entidad Nacional de Acreditación a nová strategie Rueda DO, která se chce více otevřít národnímu a mezinárodnímu trhu. Zavádí se jednotná zadní etiketa pro tichá bílá vína, nově se povolují odrůdy Viognier a Chardonnay a nová kategorie vín „Gran Vino de Rueda“.

Další změny:

- pro bílá tichá vína kategorie Rueda, nahrazuje dřívější „Rueda Verdejo“, „Rueda Sauvignon“ a „Rueda“;
- „Gran Vino de Rueda“ musí pocházet z keřů starších 30 let a výnos nesmí přesáhnout 6,5 t/ha;
- povoluje se odrůda Syrah pro červené víno;
- pro šumivá vína se povoluje označení „gran añada“ (vynikající ročník), pokud produkční proces od lisování po degoržování trvá déle než 36 měsíců a musí být uveden ročník sklizně.

WEINWIRTSCHAFT/2. 12. 2019/JS

Připravují se tři nové zóny pro DO Cava

Konsorcium DO Cava bude upřesňovat své geografické hranice za účelem zvýšení image. Uvnitř regionu mají vzniknout tři prémiové oblasti, které si stanoví vlastní pravidla pěstování révy a produkce šumivého vína, mezi jinými minimální stáří keřů révy 10 let a minimální ležení na kvasnicích 15 měsíců. Vzniknou nové stupně kvality Reserva a Gran Reserva. DO Cava zahrnuje 6.668 producentů hroznů a 374 sklepních hospodářství. V roce 2018 činila produkce celkem 244 mil. lahví. Z toho 67 %, tedy 165 mil. lahví, bylo exportováno, především do Německa (32 mil. lahví). Tato apelace je ve Španělsku jedinou, která není tvořena ucelenou oblastí, ale jednotlivými obcemi, především ve vinařské oblasti Penedès v Katalánsku. Způsob zvýšení image byl hledán roky. Mezi producenty a regionálním svazem vznikl rozpor, který vyústil začátkem tohoto roku odchodem devíti producentů z DO a založením sdružení „Corpinnat“. Jejich sekty ponosou toto označení místo původního „Cava“.

WEINWIRTSCHAFT/10. 12. 2019/JS

Poštovní známky pro DOC Prosecco

Při příležitosti desetileté existence konsorcia DOC Prosecco prezentovalo italské ministerstvo hospodářství poštovní známku s tématem DOC Prosecco. Znáмка patří do série „vynikající v národním hospodářství“ a vznikla ve spolupráci konsorcia s oddělením známek italského vydavatelství cenin. Představení známky proběhlo 19. listopadu během oslavy výročí DOC v Římě. Na známce jsou vyobrazeny vinice a v pozadí Alpy, jako pohled na typický region Prosecco, Friul a Veneto. Celkem byl vytištěn jeden milion kusů této známky. Konsorcium bylo založeno 19. 11. 2009 a jako CHOP bylo oficiálně uznáno v červenci téhož roku.

WEINWELT/19. 12. 2019/JS

První sklizeň hroznů pro rakouské „letošní“ ledové víno

Některým vinařům v Rakousku se podařilo sklídit hroznův ledové víno před

vánocemi 2019. Dne 12. prosince 2019 byl úplněk a mezi 10. a 12. prosincem byl na severu Rakouska v některých obcích dostatečný mráz ke sklizni. Podle hlášení Spolkové sklepní inspekce bylo u 14 vinařů sklizeno téměř 40 tun zmrzlých hroznů. Konkrétně to bylo v obcích území mezi Traisental a Hollabrunn. Cukernatost se pohybovala mezi 25 až 29 °KMW (30 – 35 °NM), což je těsně nad zákonnou hranicí. Odhad získaného moštu se pohybuje kolem 10 tisíc litrů.

DER WINZER/16. 12. 2019/JS

V Curyšském jezeře plave bóje s vínem

Projekt „tanečník na vlnách“ z Neziderského jezera (Rakousko) se rozšířil i do Curyšského jezera (Švýcarsko), kde byla instalována nerezová bóje s 900 l bílého vína PIWI odrůdy Johanniter. Předtím, v listopadu 2017, umístil rakouský vinař Fabian Sloboda do Neziderského jezera bóje s 700 l vína odrůdy Pinot gris. Po 144 dnech zrání v bóji víno stočil a porovnal s kontrolou ve sklepě. Podle jeho názoru díky neustálému pohybu ve vlnách jezera chutnalo víno z bóje lépe než víno ze stejného moštu zrajícího ve sklepě. Curyšské jezero je 50x hlubší než jezero Neziderské, proto bylo ukotvení bóje problematictější.

DER WINZER/17. 12. 2019/JS

Demonstrace vinařů v Bernu

Nízké ceny přivedly švýcarské vinaře do krize, proto 2.12.2019 demonstrovali před Spolkovým sněmem v Bernu za zvýšení dovozních cel. Jejich nízké ceny vína je existenčně ohrožují. Zatímco jsou vysoké zásoby vína u vinařů, dováží se levné zahraniční víno, které zaplavuje trh. Podíl švýcarského vína na trhu činí jen 35 %. Tamní vinaři nemohou konkurovat dováženému vínu prodávanému v obchodech za 3 až 4 CHF/láhev. Demonstranti proto požadují větší podporu od spolkové vlády a přehodnocení výše cla na dovážené víno.

Problémy způsobuje i klesající spotřeba vína. V důsledku dobrých sklizní jsou sklepy plné a cena švýcarského vína výrazně klesla. Předseda svazu vinařů na podporu požadavků držel dvanácti denní hladovku a několik vinařů vyzvalo ostatní k zaslání lahví s vínem do budovy par-

lamentu v Bernu s dopisem: Hej Berne!
My jsme švýcarské víno!

DER WINZER/4. 12. 2019/JS

Německo a Komise EU jsou pro ochranu hmyzu

Německá spolková vláda letos přijala „Akční program ochrany hmyzu“ spolkového ministerstva zemědělství. Cílem je snížit příčiny trvalého úbytku hmyzu. Proto má být v ekologicky zvláště chráněných oblastech zakázáno nebo alespoň omezeno používání pesticidů. Vláda na tento program vyčlenila 50 mil. €. K dalším opatřením patří vytváření životního prostoru pro hmyz v zemědělské krajině a podpora jeho diverzity. Německá agrární komora tento program považuje za oslabování německého zemědělství. Svaz zahradníků poukazuje na to, že pesticidy nejsou jedinou příčinou úbytku hmyzu a varuje před přenesením produkce do zahraničí.

Ve stejnou dobu schválila Komise v Bruselu občanskou iniciativu „Zachraňme včely a zemědělce! Zemědělství přátelské pro včely a zdravé životní prostředí“. Požadují připravení právních předpisů všeobecně zakazujících od roku 2035 syntetické pesticidy. Cílem je podpořit biologickou rozmanitost a transformovat zemědělství. Žádají do roku 2030 snížit množství pesticidů v zemědělství EU o 80 %. Nyní mají rok čas na získání jednoho milionu podpisů z minimálně 7 členských států EU. Komise pak může rozhodnout, zda požadavek přijme nebo nepřijme, v každém případě musí své rozhodnutí zdůvodnit.

DDW/19-2019/JS

Ochrana rostlin a biodiverzita v agroekosystému

Stanovisko vědecké rady Národního akčního plánu (NAP) k udržitelnému používání pesticidů při Spolkovém ministerstvu zemědělství Německa.

Celkem 17 vědců ze 17 univerzit a výzkumných ústavů pod vedením prof. Dr. Dr. hc. Urse Niggliho ze švýcarského Výzkumného ústavu pro ekologické zemědělství (FiBL) a dalších zpracovalo na 48 stranách uvedenou studii.

Ochrana rostlin je faktorem zajišťujícím výnos a jeho kvalitu v polní produkci a ještě více u speciálních kultur.

Na základě meta analýz odhadují experti potenciální ztrátu výnosu činností škodlivých organismů podle konkrétní kulturní plodiny na 17 až 40 %. Těmto škodám se předchází přímou chemickou, biologickou či fyzikální ochranou rostlin a nepřímými systémovými preventivními opatřeními. Účinky přípravků k ochraně rostlin na biodiverzitu se stanovují problematičtěji. V každém případě současné intenzivní zemědělství orientované na zisk a mezinárodní konkurenceschopnost pozměňuje krajinu, životní prostředí, redukuje rozmanitost přirozených agroekosystémů, a působí tím negativně na biodiverzitu řady skupin druhů. K tomu přistupuje ještě negativní účinek změny klimatu. Redukce biodiverzity v zemědělské krajině je markantní. Populace motýlů a ptáků se snížila od roku 1990 resp. 1980 o 50 % a biomasa létajícího hmyzu od roku 1989 o 75 %. Počty druhů a jedinců divokých bylin, obojživelníků, ryb, citlivých bezobratlovců ve vodách, divokých včel, střevlíků, sluněček a řady dalších skupin organismů se snížil. Ze 14 přírodních využívaných biotypů je v Německu 80 % ohroženo. Další biotypy (bažiny, lesy, pobřeží, křoviny) ubývají v důsledku zemědělského využití okolí.

Přímé a nepřímé účinky přípravků na ochranu rostlin jsou v Německu a v Evropě dokumentovány v řadě vědeckých studií. Používání přípravků na ochranu rostlin (insekticidy, fungicidy, herbicidy) působí na komplexní systém negativně, ovšem i s výjimkami pozitivními vůči biodiverzitě agroekosystému. Pesticidy pronikají do a na rostliny, zvířata a půdu, do atmosféry, vod a podzemních vod. Jejich škodlivé vedlejší účinky se projevují krátkodobě, ale i ve velmi dlouhém časovém prostoru. Mohou způsobovat přímé toxické účinky na necílové organismy a nepřímo tak redukovat potravu a životní prostředí mnoha organismům. K tomu se přidávají kumulativní a postupné účinky, přípravky na ochranu rostlin jsou často používány v kombinacích a tato aplikace pak způsobuje kombinované účinky vyvolávající obecně stres v životním prostředí.

Vědecká rada NAP navrhuje proto následující opatření pro udržitelnou ochranu rostlin:

1. Přípravky na ochranu rostlin musí být kontrolovány z hlediska dlouhodobého vývoje biodiverzity.
2. Postup schvalování přípravků na ochranu rostlin musí být s ohledem na možná nepokrytá místa přehodnocen

vzhledem k biodiverzitě podle nejnovějšího stavu vědy a výsledky by měly být zapracovány v novele evropského práva tohoto schvalování.

3. Měl by vzniknout seznam pozitiv a negativ pro zemědělskou praxi, aby se v praxi podařilo redukovat používání pesticidů. K tomu účelu by měl být vybírán poplatek z použití přípravků na ochranu rostlin s cílem vytvoření vědeckého systému internacionalizace nákladů na životní prostředí.
4. Systém integrované ochrany rostlin by měl být posílen výzkumem a poradenstvím, ve šlechtění by měla být hlavním zaměřením tvorba odrůd tolerantních nebo rezistentních odrůd vůči škodlivým činitelům.
5. Rámcové podmínky pro ekologické zemědělství by měly být dále propracovány, aby byl cíl spolkové vlády, dosažení 20 % plochy, byl co nejdříve splněn.
6. V rámci Společné zemědělské politiky a opatření pro ochranu zemědělského životního prostředí (ELER) by měly být ve výrazně větším rozsahu než dosud podporovány různorodé krajinné prvky jako remízky apod.

V celé zprávě se prolíná biodiverzita, biologické přípravky na ochranu rostlin a rezistentní odrůdy rostlin.

BLE/2019/VYBRAL J. SEDLO

Xylella fastidiosa

Bakterie *Xylella fastidiosa* způsobující bakteriální hnědnutí a odumírání révy byly v roce 2019 nalezeny ve dvou případech na jihu Francie na okrasných olivovnících. Oba stromy se nacházejí ve vymezené oblasti stanovené již při prvním výskytu bakterie ve Francii na podzim 2015.

DDW/20-2019/JS

Fialová rajčata s anthokyany

Činští vědci vytvořili s pomocí genových modifikací fialová rajčata, která jsou obohacena o anthokyany. Rajčata jsou ve světě velmi oblíbenou zeleninou a jsou také známa svým bohatým obsahem lykopenu, antioxidantu rozpustného v tucích. Nicméně neoplývají dostatečným množstvím antokyanů, tj. antioxidantů rozpustných ve vodě. Proto jsou v tomto směru vhodným ▶

kandidátem výzkumu genetických inženýrů. Ačkoliv většina kultivarů rajčat neobsahuje antokyany v plodech, fialová klasicky vyšlechtěná odrůda Indigo Rose je přirozeně akumuluje (v závislosti na světelných podmínkách) ve slupce. Čínští vědci z Institutu genetiky a vývojové biologie v Pekingu si proto vybrali právě tuto odrůdu ke studiu mechanismu biosyntézy anthokyanu. Podařilo se jim identifikovat geny zodpovědné za tento proces a následně vygenerovali fialová rajčata, akumulující anthokyany jak ve slupce, tak i v dužnině plodu. Dle vedoucího vědeckého týmu, Li Chuanyou, se našly nové cesty a technické postupy, jak zvýšit obsah antokyanů v rostlinách. Navíc, přítomnost antokyanů v rajčatech by zároveň mohla prodloužit jejich trvanlivost, na což přišel již před lety britský výzkumný tým.

ZDROJ: BEZPEČNOST POTRAVIN.CZ, AUTOR: BIOTRIN, 27. 11. 2019 (KRÁCENO)

Nizozemí zavede systém barevného označování výživových hodnot potravin NutriScore nejdříve v polovině roku 2021

Zástupci producentů potravin systém odmítají vzhledem k rozdílným výživovým vodítkům napříč členskými státy EU. Nizozemí se v uplynulých týdnech připojilo k Francii či Belgii a oznámilo plány na zavedení barevného označování výživových hodnot potravin pomocí výše uvedeného systému. Podle vyjádření NL se tak ale stane nejdříve v polovině roku 2021, poté, co vědecká komise přizpůsobí systém nizozemským podmínkám.

ZPRAVODAJ PK ČR Č. 46/2019

Vědci vyvinuli novou metodu výroby sloučeniny, která má nahradit polyethylentereftalát (PET) při balení potravin a nápojů

I přes zdravotní a ekologická rizika, spojená se špatným nakládáním s plastovým odpadem, je po plastech neustálá poptávka. Pokud budou pokračovat stávající spotřební vzorce a postupy v odpadovém hospodářství, bude do roku 2050 na skládkách a v životním prostředí asi 12 miliard tun plastového odpadu. Mohl by však být plast nahrazen materiálem, který je stejně lehký, odolný a plně bio-

logicky rozložitelný? Ano mohl – podle týmu vědců pracujících na alternativě šetrné k životnímu prostředí. Tento tým vědců, částečně podporovaný projektem NaMeS (financovaným EU), vyvinul novou metodu výroby sloučeniny s rozmanitými aplikacemi v biochemickém průmyslu. Vědci publikovali svou studii v časopise „Applied Catalysis B: Environmental“.

V tiskové zprávě shrnující výsledky vědecký tým uvedl, že přeměnil hydroxymethylfurfural (HMF, běžný produkt, který je získáván z kyselého hydrolyzy sacharidů jako je např. celulóza, lignin a inulin) na aldehyd 2,5-diformyl furfural (DFF). Pro výrobu DFF existuje několik metod, ale ty poskytují pouze nízké výtěžky se špatnou selektivitou a nejsou šetrné k životnímu prostředí. Vědci v článku (ScienceDirect, Elsevier) uvedli, že výzkum ekonomicky realizovatelné výroby DFF, s nízkým dopadem na životní prostředí, se zaměřuje na použití levných katalyzátorů (ne ze vzácných nebo ušlechtilých kovů), vyhýbá se nebezpečným chemikáliím (zásadám nebo organickým rozpouštědly), používá slabé oxidanty (např. molekulární kyslík), a také využívá procesů s nízkou tepelnou/energetickou spotřebou, jako je sonochemie a fotokatalýza. Technika týmu je bezodpadová, bez přidání kyslíku nebo dalších sloučenin (např. peroxidu vodíku, H₂O₂). Metoda navíc nevyžaduje vysoké teploty nebo drahé katalyzátory.

Alternativa PET

Dnešní plasty vyrobené z ropy obsahují ftaláty a další změkčovadla (směs organických a dokonce i anorganických sloučenin), a žádné bakterie nebo houby je neumí rozložit. Právě proto zůstávají tak dlouho v lesích a mořích. PET je obecně použitelný termoplastický polymer používaný v plastových lahvích a dalších obalech, stejně tak i v textiliích. Výrobky na bázi DFF obsahují furany (sacharidy) a to, co pochází z přírody, příroda také lépe přijme. Tyto polymery byly testovány a rozpadají se na monomery podobné cukrům (monosacharidům), a cukry jsou chutnou potravou pro mnoho mikroorganismů. Když je plastová láhev tohoto druhu vyhozena do volné přírody, je rozložena mnohem rychleji než konvenční polymery, a to nejspíše do několika let.

ZDROJ: BEZPEČNOST POTRAVIN.CZ, AUTOR PŘEKladu: ING. IVO DOSKOČIL, PH.D., ČZU V PRAZE (KRÁCENO)

Tisková zpráva: Komise uvítala předběžné schválení minimálních požadavků na opětovné využívání vody v zemědělství

Brusel, 3. prosinec 2019 – Nová pravidla navrhla Komise v květnu 2018. Spočívají v zavedení jednotných minimálních požadavků na kvalitu čištěné městské odpadní vody určené k opětovnému využití jako závlahové vody v zemědělství. Tato předběžná dohoda dává EU do rukou silný nástroj, s jehož pomocí může překonat některé z nástrah, které s sebou nese změna klimatu. Využívání recyklované odpadní vody v zemědělství se spolu s úsporou vody a větší efektivitou může stát důležitou součástí boje proti nedostatku vody a suchu, a to pro obyvatelstvo bezpečným způsobem.

Praxe opětovného využívání vody je v současnosti zavedená jen v několika málo členských státech a rozhodně neodpovídá svému potenciálu. Nové předpisy tuto praxi usnadní a podpoří její další šíření. Díky ní budou moci zemědělci lépe předvídat dodávky čisté vody, přizpůsobit se tak změně klimatu a zmírňovat její dopady. Předpisy stanoví určité minimální požadavky, tak aby opětovné využívání vody bylo bezpečné a lidé zemědělské produkci na vnitřním trhu EU více věřili. Na základě nové legislativy bude čištění městské odpadní vody, které již do určité míry upravila směrnice o čištění městských odpadních vod, podléhat dalším požadavkům, aby voda splňovala nové minimální parametry kvality zaručující, že je vhodná i k využití v zemědělství.

Kromě jednotných minimálních požadavků na kvalitu stanoví nová legislativa také jednotné minimální požadavky na monitorování jejich dodržování, způsoby řízení rizik, jež umožní vyhodnocovat a řešit potenciální dodatečná zdravotní rizika a možná environmentální rizika, a také způsoby udělování povolení a požadavky na transparentnost, podle nichž budou muset být veškeré důležité informace o všech projektech na opětovné využívání vody zveřejňovány.

Další kroky

Předběžnou dohodu nyní musí schválit Evropský parlament a Rada EU. Následně bude nařízení vyhlášeno v Úředním věstníku Evropské unie a o 20 dní později vstoupí v platnost.

(KRÁCENO)

Tisková zpráva: Předběžná dohoda o zlepšování kvality pitné vody a přístup k ní

Brusel, 19. prosinec 2019 - Komise uvítala předběžnou dohodu o přepracované směrnici o pitné vodě, kterou včera ve Štrasburku uzavřely Evropský parlament a Rada. Dohoda vychází z návrhu, který Komise přijala v únoru 2018 v přímé návaznosti na evropskou občanskou iniciativu „Right2Water“. Jejím účelem je zlepšit kvalitu pitné vody a přístup k ní a také nabídnout občanům lepší informace.

V současnosti se pitná voda kontroluje v koncových bodech vodovodní sítě. Nově dohodnuté předpisy zavádějí tzv. přístup na základě rizikových faktorů, díky čemuž může jít prevence a ochrana zdrojů pitné vody ještě dál. Další významná změna v legislativě přinese veřejnosti snadný a uživatelsky přívětivý přístup k informacím o kvalitě a dodávkách pitné vody v místě jejich bydliště – a to i online –, čímž vzroste důvěra v kohoutkovou vodu.

Dohodnutý text vychází z doporučení Světové zdravotnické organizace a jde ještě dál. Nové předpisy EU se stanou globálním standardem a odrazem nejmodernějších technických inovací. Plně v duchu Zelené dohody pro Evropu minimalizují negativní dopad znečištění životního prostředí jak na lidské zdraví, tak na přírodní zdroje. Zabývají se novými typy znečišťujících látek, jako jsou mikroplasty, endokrinní disruptory či nové chemické látky (fluorované sloučeniny PFAS). Dohoda zahrnuje detailní hygienické požadavky na materiály, které přicházejí do kontaktu s pitnou vodou, přičemž klíčovým subjektem, který bude zaručovat, aby vodovodní potrubí a kohoutky obsahovaly pouze bezpečné látky, bude Evropská agentura pro chemické látky. Kromě zlepšení veřejného zdraví tato harmonizace usnadní hladké fungování vnitřního trhu s výrobky, které jsou v kontaktu s pitnou vodou.

(KRÁCENO)

Tisková zpráva: Podpora eura v Evropě je rekordně vysoká

Brusel, 29. listopad 2019 – Podle výsledků nejnovějšího průzkumu Eurobarometr si více než tři čtvrtiny občanů myslí, že jednotná měna je pro Evropskou unii

dobrá. Tento podíl je nejvyšší od roku 2002, kdy se s průzkumy začalo. Oproti rekordní úrovni z loňského roku se ještě o 2 procentní body zvýšil. Kromě toho si 65 % občanů v eurozóně myslí, že euro je prospěšné i pro jejich zemi; také tento výsledek je nejvyšší v historii. Společnou měnu podporuje většina občanů ve všech 19 členských státech eurozóny.

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker prohlásil: „I téměř 28 let poté, co jsem se podepsal pod Maastrichtskou smlouvu, jsem stále přesvědčen, že to byl nejdůležitější podpis v mém životě. Euro se za dvacet let své existence stalo symbolem jednoty, suverenity a stability. Euro, jehož prosazení bylo naším životním úkolem, představuje jedno z nejvýznamnějších evropských aktiv do budoucna. Dělejme vše pro to, aby našim občanům i nadále přinášelo prosperitu a bezpečí.“

S eurem je život snazší

Euro je mladá měna, která letos oslavila 20 let existence. Praktické výhody, které Evropanům v každodenním životě přináší, jsou však již zcela zjevné. Čtyři pětiny respondentů souhlasí s tím, že euro zjednodušilo přeshraniční podnikání, srovnávání cen a nakupování v zahraničí, a to i po internetu. Naprostá většina obyvatel eurozóny si také myslí, že euro usnadnilo a zlevnilo cestování.

Euro ovšem nejsou jen mince a bankovky, které nosíme v peněžence: představuje symbol jednoty Evropy a její síly ve světě. Dnes již euro slouží jako měna 340 milionů Evropanů v 19 členských státech. A všem přináší reálné výhody: stabilní ceny, nižší transakční náklady, ochranu úspor, transparentnější a konkurenceschopnější trhy, intenzivnější obchod, snazší cestování a vyšší životní úroveň. Kromě toho jsou s eurem určitým způsobem spojeny měny dalších přibližně 60 zemí na celém světě.

Silná podpora pro reformy a koordinaci hospodářských politik, ale i pro zrušení jedno- a dvoucentových mincí

Co se týče koordinace hospodářských politik, včetně těch rozpočtových, podle názoru 69 % Evropanů potřebuje eurozóna větší koordinaci, zatímco menší míru spolupráce by si přálo jen 7 % z nich. Občané také nadále výrazně podporují hospodářské reformy, které mají zlepšit výkonnost národních hospodářství (80 %). Výsledky za jednotlivé země ukazují, že tyto myšlenky mají podporu jasně většiny obyvatel ve všech zemích

eurozóny. Dále 65 % dotázaných uvedlo, že souhlasí se zrušením nepraktických jedno- a dvoucentových euromincí, přičemž by se ceny nákupů v obchodech a supermarketech povinně zaokrouhlovaly na nejbližších pět centů. Tuto myšlenku podporuje absolutní většina v 16 z 19 zemí eurozóny.

Souvislosti

Průzkumu, který proběhl formou telefonického dotazování mezi 14. a 19. říjnem 2019, se zúčastnilo přibližně 17 500 respondentů v 19 zemích eurozóny.

(KRÁCENO)

Tisková zpráva: Zelená dohoda pro Evropu stanoví, jakým způsobem učinit z Evropy do roku 2050 první klimaticky neutrální kontinent, jak oživit hospodářství, zlepšit zdraví a kvalitu života občanů a pečovat o přírodu tak, aby nikdo nebyl opomenut

Brusel, 11. prosinec 2019 – Evropská komise dnes představila Zelenou dohodu pro Evropu – plán, který učiní hospodářství EU udržitelné tím, že přemění výzvy v oblasti klimatu a životního prostředí na příležitosti ve všech oblastech politiky a učiní transformaci spravedlivou a inkluzivní pro všechny.

Zelená dohoda pro Evropu je novou strategií růstu – růstu, který nám více dává, než bere. Ukazuje nám, jak změnit náš způsob života a práce, výroby a spotřeby tak, abychom žili zdravěji a naše podniky byly inovativnější. Všichni můžeme být zapojeni do transformace a všichni můžeme mít užitek z těchto příležitostí. Budeme-li první a budeme-li jednat rychle, pomůžeme našemu hospodářství stát se celosvětovým lídrem. Jsme odhodláni uspět v zájmu naší planety a života na ní – pro evropské přírodní dědictví, biologickou rozmanitost, naše lesy a moře. Když zbytku světa ukážeme, jak být udržitelní a konkurenceschopní, můžeme přesvědčit ostatní země, aby se vydaly stejným směrem.

Pokud jde o klima a životní prostředí, nacházíme se v krizové situaci. Zelená dohoda pro Evropu je příležitostí ke zkvalitnění zdraví a blahobytu našich občanů transformací našeho hospodářského modelu. Plán stanoví způsob, jak snížit emise, ozdravit životního prostředí, chránit volně žijící a planě rostoucí druhy, vytvořit nové hospodářské pří-

ležitosti a zlepšit kvalitu života občanů. Všichni máme významnou úlohu. Do této transformace budou zapojena všechna průmyslová odvětví a všechny země. Zelená dohoda pro Evropu vytyčuje plán opatření na podporu účinného využívání zdrojů prostřednictvím přechodu na čisté oběhové hospodářství a zastavení změny klimatu, zabránění ztrátě biologické rozmanitosti a snížení znečištění. V plánu jsou uvedeny potřebné investice a dostupné finanční nástroje a je v něm vysvětleno, jak zajistit spravedlivou a inkluzivní transformaci.

S cílem začlenit do právních předpisů politickou ambici stát se do roku 2050 prvním klimaticky neutrálním kontinentem na světě předloží Komise do 100 dnů první evropský právní rámec pro klima. Abychom dosáhli našich ambicí v oblasti klimatu a životního prostředí, Komise rovněž předloží strategii v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, novou strategii pro průmysl a akční plán EU pro oběhové hospodářství, strategii udržitelné výroby potravin „od zemědělce ke spotřebiteli“ a návrhy na Evropu bez znečištění. Okamžitě zahájíme práci na posílení evropských cílů v oblasti emisí do roku 2030 a stanovíme realistickou cestu ke splnění cíle pro rok 2050.

Splnění cílů Zelené dohody pro Evropu bude vyžadovat rozsáhlé investice. K dosažení stávajících cílů v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 bude dle odhadů potřeba 260 miliard EUR dodatečných ročních investic, což představuje přibližně 1,5 % HDP v roce 2018. Tyto investice budou vyžadovat mobilizaci veřejného a soukromého sektoru. Komise předloží počátkem roku 2020 investiční plán pro udržitelnou Evropu, který pomůže uspokojit potřeby v oblasti investic. Nejméně 25 % dlouhodobého rozpočtu EU by mělo být věnováno na opatření v oblasti klimatu a další podporu poskytne Evrop-

ská investiční banka jakožto Evropská klimatická banka. Aby soukromý sektor mohl přispět k financování ekologické transformace, předloží Komise v roce 2020 strategii zeleného financování.

Boj proti změně klimatu a zhoršování stavu životního prostředí je společným úsilím, avšak regiony a členské státy nemají stejnou výchozí pozici. Mechanismus pro spravedlivou transformaci podpoří regiony, které jsou závislé na činnostech s vysokými emisemi uhlíku. Podpoří občany, kteří jsou vůči transformaci nejvíce zranitelní, a poskytne přístup k re-kvalifikačním programům a pracovním příležitostem v nových hospodářských odvětvích. V březnu 2020 Komise zahájí „klimatický pakt“ s cílem poskytnout občanům možnost vyjádřit svůj názor a zapojit se do navrhování nových opatření, sdílení informací a iniciování činností na místní úrovni a zviditelnění řešení, která mohou ostatní následovat.

(KRÁCENO)

Tisková zpráva Přesídlování: Členské státy EU přislíbily na rok 2020 více než 30 000 míst

Ženeva, 18. prosinec 2019 - Na prvním Globálním fóru pro uprchlíky v Ženevě Evropská komise oznámila, že poskytne finanční podporu členským státům, které společně přislíbily na rok 2020 více než 30 000 míst pro přesídlení. Členské státy Evropské unie společně přislíbily nejvíce míst pro přesídlení ve své historii. Evropská unie se tím stává největším přispěvatelem k přesídlování na světě a doufáme, že více míst přislíbí i další země, aby se naplnily rostoucí potřeby.

Přesídlování je klíčový prostředek k tomu, aby lidé, kteří potřebují ochranu, nemuseli riskovat život a dostali se do Unie bezpečnou a legální cestou. Je

to jeden z hlavních prvků komplexního přístupu k migraci, který však potřebujeme dále rozvíjet. Jeho nedílnou součástí je i úzké partnerství s třetími zeměmi. Členské státy musí přijmout další ambiciózní závazky, k čemuž jim EU poskytne potřebnou podporu. V tomto ohledu si nemůžeme dovolit žádné nedostatky. Komise proto předloží doporučení, jak propojit úsilí členských států a tím posílit hlas EU na globální scéně.

Od roku 2015 získalo ochranu v Evropě prostřednictvím programů EU pro přesídlování více než 65 000 ohrožených uprchlíků. Společný závazek členských států nabídnout dalších 30 000 míst v roce 2020 potvrzuje roli EU jako vedoucí světové mocnosti v oblasti přesídlování. V souladu s celosvětovými potřebami v oblasti přesídlování pro rok 2020, jak je prognózuje Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, budou v programu EU pro přesídlování přednostně umístováni uprchlíci z Turecka, Libanonu, Jordánska a ze zemí na trase přes centrální Středomoří. Zvláštní prioritou nadále zůstane přesídlování v rámci mechanismu nouzového tranzitu do Nigeru a Rwandy. EU podporuje programy členských států pro přesídlování formou operativní podpory, kterou poskytuje Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO).

Souvislosti

V červenci 2019 vyzvala Evropská komise členské státy, aby rozšířily stávající programy přesídlování a zavázaly se, že v roce 2020 přijmou v rámci této pomoci určitý počet osob, které potřebují mezinárodní ochranu. Členské státy EU v reakci na tuto výzvu společně přislíbily více než 30 000 míst, která budou financována z rozpočtu Evropské unie. Členské státy získají z unijního rozpočtu na každého přesídleného uprchlíka finanční podporu 10 000 eur.

(KRÁCENO)